

1. Aanleiding

Jaarlijks worden schoolbesturen in de gelegenheid gesteld aanvragen in te dienen voor voorzieningen in het kader van de onderwijshuisvesting. De aanvragen worden getoetst op grond van de “verordening voorzieningen onderwijshuisvesting” (gebaseerd op diverse onderwijswetten), met als uitgangspunten nut en noodzaak, soberheid en doelmatigheid. Op grond van de verordening voorzieningen onderwijshuisvesting heeft het college het Huisvesting Programma Onderwijs (hierna HPO) voor het jaar 2020 en het bekostigingsplafond vastgesteld. Hierbij is uitgegaan van de normbedragen die jaarlijks worden vastgesteld door de VNG en een in overleg met de besturen bepaalde opslag voor duurzaamheidsmaatregelen (de BENG-normen en kwaliteitseisen van de gemeente Roosendaal).

Relatie met de doordecentralisatie OHV

Doordecentralisatie vergt een zorgvuldige voorbereiding en breed draagvlak. Sinds de zomer van 2019 zijn de onderhandelingen over doordecentralisatie onderwijshuisvesting met de besturen van het Primair Onderwijs in Roosendaal toegespitst op nog enkele punten. Deze laatste punten van verschil zijn klein, maar essentieel en complex. Eind 2019 is besloten het HPO 2020 uit te stellen tot een besluit genomen was over wel of niet door decentraliseren. De aanvragen van het HPO waren zo omvangrijk dat het de relevantie van doordecentralisatie onder druk zette. Daarom is behandeling van het HPO uitgesteld tot overeenstemming zou zijn bereikt over het wel of niet doorgaan van de doordecentralisatie.

Inmiddels hebben, vanwege de coronacrisis, de onderhandelingen tijdelijk stilgelegen. Omdat een aantal projecten in de tweede helft van 2020 uitgevoerd zullen moeten worden is besloten de aanvragen voor het HPO 2020 vooralsnog conform Verordening te behandelen en beoordelen. Hierbij is rekening gehouden met de geplande doordecentralisatie.

Aan de besturen is gevraagd om alleen de echt urgente investeringsvragen op te nemen, in de afgelopen maanden is samen met de besturen getracht de omvang van het HPO 2020, die nog steeds aanzienlijk is, terug te brengen. Aanvragen die kunnen worden uitgesteld tot na de DDC zijn voor 2020 afgewezen. Door KPO is voorgesteld de aanvragen voor Berkenveld, Fatima en Josephschool uit te stellen, het college heeft besloten ook de aanvragen voor vervangende nieuwbouw van 6 scholen in respectievelijk Kroeven/Langdonk en Kortendijk niet toe te kennen voor dit HPO.

2. Beoogd resultaat

De gemeente is belast met de zorg voor voldoende en adequate onderwijshuisvesting. Met de vaststelling van een huisvesting programma onderwijs door het college wordt conform de geldende verordening in 2020 voldaan aan deze door de wet aan de gemeente opgelegde verplichting. Bij de beoordeling van het HPO 2020 is rekening gehouden met de voorgenomen doordecentralisatie Onderwijshuisvesting, die naar verwachting nog in 2020 voorgelegd zal worden aan de raad. In het kader van deze doordecentralisatie en de gevolgen voor het HPO 2020 is kritisch gekeken naar de noodzaak voor de toekenning van budgetten in 2020 en vooruitlopend op de doordecentralisatie. Op basis hiervan heeft het college besloten niet alle aanvragen toe te kennen, maar alleen de projecten die niet langer kunnen worden uitgesteld.

3. Argumenten

1.1. De aanvragen zijn getoetst op basis van de huidige beleidskaders

In de verordening voorzieningen onderwijshuisvesting is bepaald dat het college bevoegd is het HPO vast te stellen. De toegewezen aanvragen passen zowel financieel als inhoudelijk binnen de huidige beleidskaders (verordening voorzieningen onderwijshuisvesting, gemeentelijke vastgoedvisie). De motiveringen voor de toe- en afwijzingen staan bij elke aanvraag op het bijgaande huisvestingsprogramma vermeld.

1.2. Deze investeringen dienen door de gemeente te worden vergoed

Hoewel het buitenonderhoud aan scholen in 2015 is belegd bij de scholen, is het onderhoud van de buitenkant van gymnastiekzalen volgens de WPO een verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit onderhoud wordt door de schoolbesturen uitgevoerd, maar de kosten worden aan de gemeente doorberekend. Voor deze onderhoudswerkzaamheden zijn offertes opgevraagd, op basis waarvan deze aanvragen zijn ingediend.

2.1. Ontwikkeling rondom de scholen in het centrum vragen om voortzetting van de bouwplannen.

Voor de nieuwbouw van de Jeroen Bosch, de Fatimaschool en de Josephschool is in 2019 een voorbereidingskrediet toegekend. Met deze kredieten heeft KPO concrete plannen kunnen uitwerken. Hierbij kent de ontwikkeling van de Jeroen Bosch school een ander tempo. De ontwikkelingen van onder meer Groot Mariadal betekenen dat met de verdere uitwerking van de bouwplannen en het aanbesteden van de bouw voortgang gemaakt zal moeten worden in 2020.

3. De nieuwe huisvesting van de Rietgoor blijkt om aanvullende investeringen te vragen.

Vanwege de mogelijkheid tot het vestigen van een nieuwe school (IBS Aisha) in het bestaande pand van de Rietgoor is de verbouwing versneld aangevraagd en gestart. Deze versnelde route heeft een aantal onvoorziene kosten met zich meegebracht. Die kosten zijn nu opgenomen in de bijgevoegde HPO 2020.

3.1. Luchtbehandeling is nodig voor gemeentelijke normen

Ook de Rietgoor heeft behoefte aan een betere luchtbehandeling om te kunnen voldoen aan Frisse Scholen klasse B. Dit bleek reeds bij behandeling van de oorspronkelijke aanvraag in de raad. Destijds is besloten een gerichte aanvullende aanvraag in te dienen in 2020, zodat dit mee kan worden genomen in de tweede fase van de bouw.

3.2. Tijdens de bouw is asbest aangetroffen

Er kon voor aanvang van de werkzaamheden geen uitgebreide asbestinventarisatie worden uitgevoerd. Tijdens de bouw bleek asbest aanwezig. Om de bestrijding en verwijdering hiervan te bekostigen is een aanvullende aanvraag ingediend.

4. De vervangende bouw van Ziezo kan in de zomer van 2020 worden gestart.

In 2019 is het voorbereidingskrediet voor Ziezo toegekend, ook deze school is sterk verouderd. Inmiddels zijn de plannen zover gevorderd dat de bouw reeds is aanbesteed, zodat de bouw in de zomer van 2020 kan worden gestart. De school kan in de bouwperiode gebruik maken van het dan leegstaande pand aan de Azelestraat als dat door SOVOR wordt terug geleverd aan de gemeente. Een snelle doorloop in gebruik is noodzakelijk om verval van het pand te voorkomen.

5. De Zilverlinde is dringend aan vervanging toe.

Al ruim 10 jaar wordt met de Zilverlinde gesproken over vervanging van de huidige huisvesting. Hierbij zijn verschillende scenario's uitgesproken, uitgewerkt, maar nooit uitgevoerd. De huidige huisvesting is in zodanig slechte staat dat vervanging noodzakelijk is, om te kunnen spreken van deugdelijke huisvesting. Hierbij heeft Pallas nadrukkelijk aangegeven de huidige locatie te willen behouden. De school groeit ook aanzienlijk in leerlingaantallen sinds in 2018 besloten is niet meer te zoeken naar alternatieven, maar de huidige locatie te verbouwen na doordecentralisatie. Omdat de doordecentralisatie nog niet gerealiseerd is heeft Pallas een aanvraag HPO ingediend.

6.1. De Kroevendonk bouwt een nieuw inclusief IKC.

De Kroevendonk is landelijk vooroplopende school als het gaat om inclusief onderwijs. Het gebouw volstaat echter niet meer voor de aantallen leerlingen en is inmiddels uitgebreid met verscheidene tijdelijke voorzieningen. Ook de SPCO is vergevorderd in de voorbereidingen van nieuwbouw. De kosten hiervoor heeft het bestuur zelf voorgefinancierd. Inmiddels zijn de plannen vergevorderd en kan bij toekenning van het krediet de bouw in 2020 of begin 2021 starten.

6.2. De lasten en opbrengsten van het kinderopvangdeel zijn budgetneutraal

Het gedeelte dat specifiek door Kinderopvang is bestemd, wordt op basis van een langdurig huurcontract wordt verhuurd aan de kinderopvangorganisatie van SPCO. De kapitaalslasten worden gedekt uit deze huur, daardoor is de financiering van dit gedeelte budgetneutraal, voor wat betreft de gemeentelijke begroting.

7.1. Met dit HPO blijven de uitgaven voor Onderwijshuisvesting binnen de kaders van de begroting.

De kosten voor bouw, en dus ook voor onderwijshuisvesting, zijn de afgelopen jaren flink gestegen, hier is in 2019 door zowel de VNG als de gemeente Roosendaal op gereageerd door respectievelijk de normbedragen te verhogen en een structurele extra storting van €600.000 in de bestemmingsreserve. Dit is ruim voldoende om de uitgaven voor onderwijshuisvesting, met inbegrip van de uitgaven voor het HPO 2020 duurzaam te kunnen dekken.

8.1. Een begrotingswijziging is noodzakelijk, hierover beslist de Raad

Het vaststellen van het HPO is een verantwoordelijkheid van het College, maar de omvang van investeringen voor het HPO 2020 is zodanig dat de bijbehorende begrotingswijziging wordt voorgelegd aan de raad. De gevolgen voor de begroting corresponderen met de plannen voor doordecentralisatie en het aanbod dat is voorgelegd aan de besturen. Bij geen akkoord over de doordecentralisatie blijven de investeringen die ten grondslag liggen aan het HPO 2020 noodzakelijk.

4 Kanttekeningen en risico's

4.a. De budgetten doorkruisen de doordecentralisatie

Het toekennen van investeringskredieten en voorbereidingskredieten voor HPO-aanvragen doorkruist de doordecentralisatie. Vanwege de voortgang van projecten in 2020 en de verplichting om een HPO vast te stellen is verder uitstel niet verantwoord. Uitgangspunt is nog steeds dat deze projecten vooruitlopen op de doordecentralisatie en de investeringen overgenomen worden door de besturen. Dit is ook de reden dat het Integraal Huisvestingsplan, dat de besturen in het kader van de doordecentralisatie hebben opgesteld, als leidraad wordt gebruikt en bij doordecentralisatie als onderdeel van de overeenkomsten kan worden vastgesteld.

4.b. Het HPO omvat aanzienlijk meer aanvragen

Indien het voorgesteld HPO wordt vastgesteld, wordt een aanzienlijk deel van de aanvragen afgewezen. Hoewel de noodzaak tot vervanging van alle aangevraagde gebouwen reeds in 2019 is erkend met de toekenning van voorbereidingskredieten, is het niet wenselijk of mogelijk om alle projecten gelijktijdig uit te voeren. Door de huidige toekenningen kan door alle betrokken besturen aangevangen worden met de uitvoering van de toegekende projecten en kan op basis van de voorbereidingskredieten voor de overige projecten een verdere uitwerking worden gegeven aan de plannen. Het risico van vertraging op noodzakelijke nieuwbouw is hiermee nihil.

4.c. De doordecentralisatie vertraagt noodzakelijke nieuwbouw

Het proces van doordecentralisatie neemt al lange tijd in beslag en er is nog geen overeenstemming met de besturen. Nieuwbouwplannen worden uitgesteld om de ruimte te geven om tot overeenstemming te komen. De doordecentralisatie heeft echter geleid tot een betere afstemming en overleg tussen schoolbesturen onderling en met de gemeente, waarbij gedurende het proces scholen worden verbouwd en vervangen. Het tempo is hierin hoger dan voor de gesprekken over DDC starten, zo heeft de ontwikkeling van de Zonneboom die in 2018 is opgeleverd een langere tijd in beslag genomen dan de DDC, terwijl in het kader van de nieuwe plannen realisatie van de plannen van bijvoorbeeld de Stappen, Klimroos, Gezellehoek, Rietgoor en ook de plannen van het VO een aanzienlijk hoger tempo kennen.

5 Financiële consequenties

De totale kosten van dit HPO bedragen € 19.270.318, waarvan € 17.910.331 investering in vervangende bouw, €1.337.479 in kinderopvang (budgetneutraal) en €22.508 eenmalig onderhoud. Hiervoor is in de bijlage een gespecificeerde kostenraming opgenomen.

-Rentelasten: € 17.910.331 (1,5% x ½ jaar): € 134.328

De rentelasten worden gedekt uit de Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting.

Op de kredieten vindt vooralsnog geen afschrijving plaats. Bij de overdracht in het kader van de doordecentralisatie zal volledige verrekening van de boekwaarden met de schoolbesturen plaatsvinden.

De financiële vertaling hiervan wordt meegenomen in het voorstel van de doordecentralisatie van het PO c.a.

6 Juridische consequenties

Er bestaat voor de schoolbesturen een mogelijkheid bezwaar te maken tegen een beslissing van het college.

7 Communicatie

Met de schoolbesturen is overleg gevoerd over de aanvragen van het voorliggend HPO 2020. Hierbij is ook gesproken over beperken van de aanvragen, hierop heeft OBO een aanvraag voor de Klimroos geheel teruggetrokken en KPO aangegeven in te kunnen stemmen met afwijzing van de aanvraag voor Berkenveld, Fatima en Josephschool. Na goedkeuring van het Huisvesting Programma Onderwijs 2020 door het college, zijn de schoolbesturen geïnformeerd. Na votering door de raad van de benodigde kredieten kunnen de financiële middelen volgens de hiervoor geldende procedure worden opgevraagd.

Bijlagen:

1. Definitief HPO 2020
2. Begrotingswijziging met kostenraming